

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни				
		Сучасний фаховий історіографічний дискурс				
		Статус дисципліни: нормативна				
Галузь знань		03 «Гуманітарні науки»				
Спеціальність		032 «Історія та археологія»				
Освітня програма		Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»				
Рівень вищої освіти		третій (освітньо-науковий)				
Форма навчання		денна				
Курс		II курс				
Семестр		2 семестр				
Обсяг дисципліни		Кредити	4	Години	120	
		Лекційні				20
		Практичні/семінарські				20
		Лабораторні				-
		Самостійна робота				80
Семестровий контроль		<i>екзамен</i>				
Викладач		<i>Житков Олександр Анатолійович</i> , д.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії.				
Контактна інформація		gitkov_oa@ukr.net				
Кафедра		історії України та всесвітньої історії				
Факультет		історії, бізнес-освіти та права				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		<p>Пререквізити. «Сучасний фаховий історіографічний дискурс» вивчається на основі знань і вмінь здобувачів які були сформовані в період навчання за освітньо-професійними програмами першого та другого рівнів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія», зокрема, вивчення таких курсів як «Філософія науки», «Історія України», «Історіографія історії України», «Актуальні проблеми вітчизняної історії ХХ століття».</p> <p>Предметом навчання здобувачів у засвоєнні інтегративного курсу «Сучасний фаховий історіографічний дискурс» є новітня парадигма історії України, її зміст у потрактуванні вітчизняної та зарубіжної історичної науки й теоретичної історіографії.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		<p>Метою навчання є формування активної позиції здобувачів у процесах оволодіння теоретичними знаннями, уміннями та навичками, засвоєнням принципів здійснення наукових досліджень, усвідомлення зв'язку власної досліджуваної тематики з тенденціями розвитку світової та української історичної науки.</p> <p>Викладання зазначеної дисципліни передбачено програмою 032 «Історія та археологія» (третій освітньо-науковий рівень), яка ґрунтується на новітній методології та методиці навчання апробованій у вищих навчальних закладах України.</p>				
Компетентності		<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>ІК Здатність розв'язувати комплексні завдання та проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері історичної науки, що передбачає глибоке переосмислення на основі сучасної методології і джерел наявних та продукування нових цілісних знань, впровадження сучасних досягнень історичної науки у професійну та/або науково-педагогічну діяльність.</p>				

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК 2. Здатність створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.

ЗК 3. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі й у міждисциплінарних галузях.

ЗК 4. Готовність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність до самоорганізації, планування й розв'язання задач власного професійного й особистого зростання.

ЗК 6. Здатність працювати автономно.

ЗК 7. Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 8. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 9. Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналом у галузі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Володіти найбільш передовими, концептуальними та методологічними знаннями за спеціальністю 032 «Історія та археологія», уміння застосовувати їх у власних дослідженнях.

ФК 2. Готовність до міждисциплінарних досліджень та залучення методик інших наук.

ФК 3. Здатність застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій.

ФК 4. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість створити нове знання.

ФК 5. Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності.

ФК 6. Здатність ініціювати наукові проекти у галузі історичної науки та у професійній сфері діяльності, проявляти лідерство та автономність на всіх етапах їх реалізації.

ФК 7. Здатність дотримуватись етичних і моральних норм, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК 8. Готовність до професійної діяльності, з урахуванням особливостей фаху історика та актуальних проблем сучасної гуманітаристики.

ФК 9. Здатність до популяризації науково-історичного знання.

ФК 10. Готовність до роботи з ресурсами, необхідними для докторського дослідження.

**Програмні результати
(Чому можна навчитися)**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:

ПРН 1. Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження.

ПРН 2. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.

ПРН 3. Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності.

ПРН 4. Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання.

ПРН 5. Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки.

ПРН 6. Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях.

ПРН 11. Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом.

ПРН 13. Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи.

ПРН 15. Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін.

ПРН 17. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших.

Зміст дисципліни

Тема 1. Сучасна історична науки в Україні у світлі інтеграційних процесів науково-дослідницької діяльності вчених-істориків.

Тема 2. Теоретична й проблемна історіографія історії України: сучасні трансформації й нерозв'язані завдання.

Тема 3. Концептуальна історія України.

Тема 4. Наукові історичні школи в українській історіографії.

Тема 5. Регіональна й локальна історія України.

Тема 6. Спеціальні історичні дисципліни у проблемному полі новітніх історіографічних досліджень.

Тема 7. Український гранд-наратив: модифікації та сучасні версії.

Тема 8. Історична політика [пам'яті] в Україні від початку 1990-х до 2020-х років : пострадянський та європейський контексти.

Тема 9. Історія України у російському науково-освітньому дискурсі: проблеми потрактування спільного минулого.

Тема 10. Роль історика в сучасному суспільстві: проблеми зв'язку і зміни генерацій, практик і проектів історіописання.

Критерії оцінювання роботи студентів

Критерії виставлення балів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Максимальний бал за виступ із питань певної теми модуля на семінарському занятті – **6 балів**

6 балів – оцінка ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з

вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

4-5 балів – оцінка ставиться, у випадку коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу матеріалу, припускається незначних помилок чи неточностей.

3 бали – оцінка ставиться студентові, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

2 бали одержує студент, який невпевнено переказує зміст навчального матеріалу, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

1 бал одержує студент, який має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі факти та визначення.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль **0 балів**.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Допускається виконання самостійної роботи (самостійне вивчення окремих тем, підготовка конспектів, виконання завдань) – до **10 балів**.

Підсумковий (семестровий) контроль

Підсумковою формою контролю з дисципліни «Сучасний історіографічний дискурс» є екзамен.

Екзамен проводиться відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни оцінюється у 100 балів. Вона визначається як сума балів: поточного контролю (60 балів) та екзаменаційної оцінки (40 балів).

Політика курсу

Вимоги викладача

1. Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять, виконання самостійної роботи, написання.
2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Як виняток допускається перескладання завдань.
3. Якщо студент відсутній із поважної причини, або бажає підвищити бал за різні види робіт (семінарське заняття, самостійну роботу) він має можливість здати виконані завдання на на консультації.

Інформаційне забезпечення

Онлайн-ресурси

- Режим доступу:
1. www.history.org.ua/?litera&kat=13
  2. www.historia.com.ua/knigi/istoriografia=ngu.com

3. www.twirpx.com/file/626472/
4. www.nbu.gov.ua/soc/kosmyna/
5. www.lib.ua-ru.net/diss/cont/21543.htm

**Матеріально-технічне
забезпечення**

Рекомендована література для опрацювання

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень : підруч. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Бондар В. Сучасна українська історіографія в контексті світових тенденцій // Дисциплінарні виміри української історіографії / відп. ред. О.А. Удод. Київ: ІУ НАН України, 2015. С. 275–318.
3. Бондаренко Г. Історичне пізнання: питання теорії і практики. Луцьк, 1998.
4. Варшавчик М. Історіографія // Історична наука : термінолог. і понятій. довід. Київ : Вища школа, 2002. С. 175–176.
5. Водотика С. Г. Історична наука УСРР 1920-х років: соціополітичні, організаційні та концептуальні основи функціонування Херсон, 2006. 336 с.
6. Гломозда К. Ю. Стан сучасної української історіографії як наукова проблема // Наукові записки НУ Києво-Могилянська академія. Київ, 2003. Т. 21: Історичні науки. С. 76–82.
7. Гончаревський В.Е. Цивілізаційний підхід до історії: сучасний український досвід (1991–2009). Київ: Логос, 2011. 220 с.
8. Гоцуляк В. Історія, її методологія і історіографія як наукові і навчальні дисципліни. Навчальний посібник. Черкаси: видавець Третьяков О.М., 2016. 732 с.
9. Грушевський М. С. Звичайна схема «руської» історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства // Грушевський М. С. Твори : у 50 т. Львів : «Світ», 2002. Т. 1. С. 75–82.
10. Грушевський М. С. Розвиток українських досліджень у ХІХ столітті і вияви у них основних питань українознавства // Грушевський М. С. Твори : у 50 т. Львів, : Світ, 2007. Т. 8. С. 229–265.
11. Губман Б. Л. Смысл истории: очерки современных западных концепций. Москва., 1991.
12. Дашкевич Я. Постмодернізм та українська історична наука // Пам'ять століть. 2000. № 4. С. 3–13.
13. Декарт Р. Міркування про метод. Київ : ТанDEM, 2001. 104 с.
14. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки : підруч. / І. С. Добронравова, Л. Сидоренко. Київ: ВЦ «Київський університет», 2008. 223 с.
15. Зашкільняк Л. Методологія історії. Л. : ЛДУ ім. І. Франка, 1999. 228 с.
16. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія : посібник. Л. : ПАІС, 2007. 312 с.
17. Потульницький В.А. Україна і всесвітня історія. Історіософія світової та української історії ХVІІ–ХХ століть. К. : Либідь, 2002. 480 с.
18. Тойнбі Арнольд. Дослідження історії. К., 1995. 331 с.